

ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ ДОПИТУ В РЕЖИМІ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ

Сокиран Ф.М., професор кафедри криміналістики та судової медицини НАВС, кандидат юридичних наук, доцент.

Основним завданням нового Кримінального процесуального кодексу України є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

Новий КПК містить чимало нововведень, і в першу чергу покликаний зрівняти права та обвинувачення в кримінальному процесі.

Одним із таких новаторських є положення нового КПК, що передбачають можливість проведення досудового розслідування дистанційно, використанням сучасних телекомунікаційних можливостей, наприклад відеоконференції.

Так, відповідно до ст. 232 КПК запроваджено можливість проведення допиту, впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування.

Допит осіб, впізнання осіб чи речей під час досудового розслідування можуть бути проведені у режимі відеоконференції при трансляції з іншого приміщення у випадках:

- 1) неможливості безпосередньої участі певних осіб у досудовому провадженні за станом здоров'я або з інших поважних причин;
- 2) необхідності забезпечення безпеки осіб;

- 3) проведення допиту малолітнього або неповнолітнього свідка, потерпілого;
- 4) необхідності вжиття заходів для забезпечення оперативності досудового розслідування;
- 5) наявності інших підстав, визначених слідчим, прокурором, слідчим суддею достатніми.

Рішення про здійснення дистанційного досудового розслідування приймається слідчим, прокурором, а в разі здійснення у режимі відеоконференції допиту згідно із статтею 225 КПК (допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні) – слідчим суддею з власної ініціативи або за клопотанням сторони кримінального провадження чи інших учасників кримінального провадження. У разі, якщо сторона кримінального провадження чи потерпілий заперечує проти здійснення дистанційного досудового розслідування, слідчий, прокурор, слідчий суддя може прийняти рішення про його здійснення лише вмотивованою постановою (ухвалою), обґрунтувавши в ній прийняте рішення. Рішення про здійснення дистанційного досудового розслідування, в якому дистанційно перебуватиме підозрюваний, не може бути прийнятим, якщо він проти цього заперечує.

Використання у дистанційному досудовому розслідуванні технічних засобів і технологій повинно забезпечувати належну якість зображення і звуку, а також інформаційну безпеку. Учасникам слідчої (розшукової) дії повинна бути забезпечена можливість ставити запитання і отримувати відповіді осіб, які беруть участь у слідчій (розшуковій) дії дистанційно, реалізовувати інші надані їм процесуальні права та виконувати процесуальні обов'язки, передбачені КПК.

Крім, того, з метою забезпечення оперативності кримінального провадження, чинний КПК дає можливість слідчому, прокурору проводити опитування в режимі відео- або телефонної конференції. Підставами для цього є знаходження особи у віддаленому від місця проведення розслідування місці, хвороба, зайнятість чи інші причини, з

яких особа не може без зайвих труднощів прибути своєчасно до слідчого, прокурора.

У результаті проведення опитування з використанням відео- та телефонної конференції, уповноважена особа складає рапорт, у якому зазначає дату та час опитування, дані про особу опитуваного, дані про те, яким чином була підтверджена особа опитуваного, ідентифікаційні ознаки засобу зв'язку, що використовувався опитуваним, а також обставини, які були ним повідомлені. Обов'язкової фіксації опитування за допомогою технічних записів аудіо- та відеозаписи не передбачається, вона проводиться в разі потреби. Визначення необхідності фіксації – це виключна компетенція слідчого, прокурора, тоді як право опитуваного заявити таке окреме клопотання або самому використовувати такі засоби в новому КПК не передбачено. Резюмуючи вищезазначене, слід сказати, що можливість проведення дистанційного досудового розслідування із застосуванням допомогою відео-, телефонної конференції є закономірним кроком по впровадженню в кримінальний процес сучасних технологій зв'язку та фіксації інформації. Це дозволяє заощаджувати сили, час і кошти всіх учасників досудового провадження.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10, № 11-12, № 13. – Ст. 88.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За заг. ред. професорів В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.С. Шумила. – К.: Юстиніан, 2012. – 1224 с.
3. Михальчук Т.В. Особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій у режимі відеоконференції / Т. В. Михальчук // Криміналістика и судебная экспертиза. – 2013. – Вип. 58(1). – С. 138-144.